COLECȚIA DOMINIK NICOL
I. ROMÂNIA. MEDALII ȘI PLACHETE

NICOLAE CURDOV
și *EUGEN NICOLAE*

Inaugurăm publicarea colecției Dominik Nicol [1] prezentând 63 de medalii și o plachetă bătute în România în perioada 1873-1990, care au intrat în posesia Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan". Mulțumindu-i și pe această cale donatorului, venim totodată în întâmpinarea dorinței sale de a se studia și publica ceea ce a dăruit. Am insistat asupra pieselor inedite, rare sau mai puțin cunoscute, iar descrierea detaliată ne-a permis îndreptarea unor erori strecurate în literatura citată; la trimiterile bibliografice sunt precizate cele mai importante neconcordanțe, ca și alte date pe care am considerat că trebuie să le punem în evidență. Între paranteze, la datele tehnice, figurează celelalte metale, dimensiuni etc. cu care piesele sunt cunoscute (mai puțin informațiile evident eronate). Am întâmpinat dificultăți în precizarea metalelor, mai ales pentru piesele vechi, deoarece în lucrările consultate se folosesc adesea fără discernământ termenii cupru, bronz, tombac și alamă. Până la lămurirea acestui aspect, am ținut cont de faptul că în secolul trecut se utiliza de obicei cuprul patinat [2].

1. *La moartea lui Al.I. Cuza*

Av. ALECSANDRU JON – DOMN. ROMANILOR. Bust spre dreapta; pe umăr, monogramă: C surmontat de T.
Rv. CUSA VODA / 1859-1866 / 1873, în cunună de laur.
Cupru aurit (aur, argint, cupru argintat sau patinat); 23 mm; cu toartă.
N.G. Krupensky, *Medaliele Române sub Regele Carol I și alte câte-va medalii mai vechi,* Ediție Nouă, București, 1894, p. 201; BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 43-44; MPR, p. 240.

2. *Serbarea a 25 de ani de domnie a regelui Carol I*

Av. NIHIL SINE DEO, sus; CAROL I. REGE AL ROMANIEI, jos. Bust spre stânga.
Rv. SERBAREA / DE / 25 ANI DE DOMNIE (sic) / A / REGELUI CAROL I / 1866-1891; sus, stema României; totul în cunună de laur.
Alamă (argint); 28,5 (28) mm; cu toartă (fără toartă).
BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 70 (numai fără toartă); cf. MPR, p. 244.

3. *La moartea lui I. Brătianu*

Av. ION – BRATIANV. Bust spre stânga; dedesubt, P. TELGE BERLIN.
Rv. 1921*1848*1857 – 1866 – 1876*1881* *1891. Libertatea personificată în picioare din față, cu capul spre stânga, ține cu mâna dreaptă un steag înfășurat în jurul corpului, iar în mâna stângă ridicată o ramură de laur; la picioare, lanțuri sfărâmate; dedesubt, P. TELGE BERLIN.

BSNR, LXXXVI–LXXXVII, 1992–1993, p. 283–304

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Cupru (argint; cupru argintat); 50 mm. Reversul reia cu deosebiri minore reprezentarea de pe aversul medaliilor emise pe vremea Locotenenței Domnești pentru expoziția de horticultură din 1866, pe care figura și „11 FEVRVARIE", data abdicării lui Al. I. Cuza, și care înlocuia aversul cu efigia acestuia; cf. BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 32-33; cf. Maria Cojocărescu, București, 7, 1969, p. 205; cf. MPR, p. 62-64. N.G. Krupensky, *op. cit.*, p. 137; BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 72-73; MPR, p. 133.

4. *Academia Română lui G. Barițiu*

Av. Bustul lui G. Barițiu spre stânga; dedesubt, P. TELGE BERLIN.
Rv. ACADEMIA / ROMANA / LUI / GEORGE BARITIŬ / MAIŬ 1812-1892. (cu punct în final).
Cupru patinat; 50 mm.
N.G. Krupensky, *op. cit.*, p. 139; BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 75 (cu GHEORGHE); MPR, p. 76.

5. *Căsătoria principelui moștenitor Ferdinand cu principesa Maria*

Av. FERDINAND PRINCIPE MOSTENITOR / AL ROMĂNIEI, în dreapta; MARIA PRINCIPESĂ DE MAREA BRITANIĂ / ȘI IRLANDA, în stânga. Busturi acolate spre stânga; dedesubt, în dreapta, A. SCHARFF.
Rv. Amor ținând coroana regală deasupra a două scuturi cu stemele României și a Marii Britanii acolate, însoțite de ghirlande și de o eșarfă cu legenda 29 DECEMBRE / 1892 – 10 IANUARIE / 1893; în dreapta, făclie nupțială ornată cu o ramură de palmier și una de laur.
Cupru patinat (aur, argint, cupru aurit); 50 mm. N.G. Krupensky, *op. cit.*, p. 91-93 (cu BRITANIE); BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 75-76 (cu BRITANIE).

6. *Distincțiune la studiu 1897-1898*

Av. LUMINEAZĂ-TE ȘI VEI FI. Scut cu stema României montat pe un suport ornamental; dedesubt, CARNIOL FIUL.
Rv. DISTINCȚIUNE / LA / STUDIU / 1897/8 în cunună de laur.
Alamă aurită (alamă; alamă argintată); 30 mm; cu toartă. BSNR, 3, 1905-1906 (1906) p. 115 (alamă); MPR, p. 249 („aramă argintată și aurită"); E.F. Teodoreanu, V.Z.Teodorescu, BSNR, 75-76, 1981-1982 (1983), p. 423, nr. 157 (cupru aurit, cupru argintat).

7. *Premiul III pentru anul școlar 1900-1901*

Av. MINISTERUL INSTRUCȚIUNEI PUBLICE ȘI CULTE; jos, stea. Stema României; dedesubt, CARNIOL-RADIVON.
Rv. PREMIUL / III / CLASA / I^A (incus) / 1900-901 în cunună de laur (stânga) și stejar (dreapta).
Cupru aurit (aurit din inițiativă privată; reglementar, cupru patinat); 33,5 mm. BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 116; E.F. Teodoreanu, V.Z. Teodorescu, *op. cit.*, p. 424, nr. 168 (bronz).

8. *Armatei Române cu prilejul jubileului de 25 de ani de la războiul de independență*

Av. REGELE CAROL: I. ȘI REGINA ELISAVETA. Busturi acolate spre stânga.
Rv. GLORIÓSEI ARMATE ROMÂNE JUBILEUL DE 25 DE ANI A RĒSBOIULUÍ / JNDEPENDENȚEÍ ROMÂNIEÍ 1877-1902. Scut cu stema României, timbrat de coroana regală și încadrat de cunună de laur; în spate, trofee; dedesubt, LIBRĂRIA PETROFF BERLAD.
Aluminiu; 39,5 mm; cu toartă.
Reprezentând o inițiativă locală, medalia nu apare în literatura de specialitate de la începutul secolului; este doar semnalată în MPR, p. 251 (41 mm).

9. *Premiul III pentru anul școlar 1902-1903*

Av. MINISTERUL INSTRUCTIUNII PUBLICE ȘI AL CULTELOR; jos, stea între două puncte. Stema României (ca mai sus, nr. 7); dedesubt, RADIVON-CARNIOL.
Rv. Ca mai sus, nr. 7, dar cu V^A/1902-1903.
Cupru patinat; 33,5 mm.
Cf. BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 116; cf. E.F. Teodoreanu, V.Z. Teodorescu, *op. cit.*, p. 424, nr. 177 (Premiul I, bronz aurit).

10. *400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare și Sfânt (emisă de Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor)*

Av. STEFAN CEL MARE ȘI SFANT 1457-1504. Bust ușor spre stânga; în stânga-jos, M. & W. ST. (Mayer & Wilhelm Stuttgart).
Rv. MARELVI STREMOȘ ȘTEFAN-VODA, sus, încadrând semicircular stema Moldovei redată ca pe sigiliul domnesc; dedesubt, LA IMPLINIREA DE PATRV SVTE DEANI/ DE LA SAVARȘIREA LVI DIN VIAȚA/ CA SEMN AL RECVNOSTINȚEI / NEAMVLVI SEV/ 1504-1904; în dreapta-jos, în afara cercului liniar, cu caractere foarte mici, SVB PRIVEGHEREA SOC: NVMISMATICE ROMANE.
Cupru argintat (argint, cupru aurit, cupru patinat); 50 mm; macheta, Celesti-Fabio, Tiraj inițial, 3710 exemplare, dintre care 40 din argint; din dispoziția lui Spiru Haret, medalii aurite, argintate și patinate (2700 piese) au fost distribuite în licee ca premii. BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 129-130; MPR, p. 93-94; I. Dogaru, *Ștefan cel Mare în medalistica românească*, București, 1987, p. 17-18 (cu SOCIETATII în loc de SOC:).

11. *400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare și Sfânt*

Av. ȘTEFAN – CEL MARE. Bust din față, ușor spre dreapta; pe brațul stâng, BALMBERGER.
Rv. 400 ANI DE LA MOARTEA LUI ȘTEFAN CEL MARE; jos, stea. Stema Moldovei în maniera epocii ștefaniene, în cerc liniar; în stânga, 1457; deasupra, 1504; în dreapta, 1904.
Alamă (alamă aurită); 27,5 (28) mm; cu toartă. Bustul de pe avers a fost realizat după cunoscutul tablou al lui Epaminonda Bucevschi, aflat astăzi la Muzeul din Roman. BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 130; I. Dogaru, *op. cit.*, p. 22-23. În ultima lucrare se observă erori, între care BALMBERSSR și 37 mm. Tot acolo se afirmă că Ștefan ar fi fost „îmbrăcat în vestminte domnești cu frumoase motive florale moldovenești", dar domnitorul poartă, ca și în miniatura Evangheliarului de la Humor, un cojoc după moda apuseană, realizat dintr-un material brodat cu fir de aur, oriental sau italienesc, cel mai probabil mătase (camha) (vezi Al. Alexianu, *Mode și veșminte din trecut*, București, 1987, I, p. 99-102). Și descrierea stemei de pe revers este eronată: „rozetă în cinci raze (sic) între coarne; în loc de urechi apar ... rozete (sic) cu câte cinci raze (sic), în stânga (sic) soarele (sic) sub formă de rozetă (sic) cu cinci raze (sic) ... "

12. *400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare și Sfânt – Românimea recunoscătoare*

Av. ȘTEFAN CEL MARE SI SFÎNT DOMN AL ȚĒRIÍ MOLDOVEÍ. Bust spre dreapta.
Rv. ÎN AMINTIREA / MAREȚELOR FAPTE /ALE INTELEPTVLVI SI / PVRVREA BIRVITORVLVI / DOMN / APĂRĂTORVL NÉMVLVI / ȘI AL CRESTINĂTĂȚII / ROMÂNIMEA RECVNOSCĂTÓRE pe un pergament desfășurat peste ramuri de stejar și de laur; deasupra, 1504-1904; dedesubt, RADIVON-CARNIOL.
Cupru patinat (cupru aurit, cupru argintat); 30 (40) mm; cu toartă (fără toartă).
BSNR, 3, 1905-1906 (1906), p. 131 (numai 30 mm); MPR, p. 253 (numai 30 mm); I. Dogaru, *op. cit.*, p. 29 (40 mm; cu toartă; „metal galben" și „metal alb") și 31 (30 mm; fără toartă; „bronz aurit").

13-14. *400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare și Sfânt – Iași*

Av. STEFAN VODĂ CEL MARE ȘI SFÎNT DOMN AL ȚĂREI MOLDOVEI. Bust spre dreapta.
Rv. ÎN AMINTIREA CELEI DE A 400 ANIVERSARE A MORȚEI SALE; jos, 1504-1904. Stema Moldovei redată ca pe sigiliul domnesc. În stânga-jos, SARAGA-IASI.
Aluminiu patinat; 39 (38) mm; cu toartă.
I. Dogaru, *op. cit.*, p. 27-28.

15. *Inaugurarea statuii lui V. Alecsandri din Iași*

Av. LUĪ VASILE ALECSANDRĮ * 1821- + 1890 * ȚARA RECUNOSCĂTOARE. Statuia poetului; dedesubt, W. HEGEL SCP^I.
Rv. STATUĂ RIDICATĂ / ÎN / IAȘĪ ANUL 1905 / ÎN ZILELE M.S. REGELUĪ / CAROL I / PRIM-MINISTRU FIIND / G. GR. CANTACUZINO / MINISTRUL INSTRUCȚIUNEI / M. VLĂDESCU / PRIMAR GH. LASCAR.
Bronz; 33,5 mm; cu toartă.
C. Gheorghe, Maria Dogaru, *Revoluția română din 1848 reflectată în documentele de metal*, București, 1988, p. 153, unde se pretinde că „a fost bătută chiar de sculptorul care a înălțat monumentul" și ni se propune

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

întregirea originală SCULPTOR pentru abrevierea SCP[I]; tot acolo, diametrul de 35 mm, dar piesele de această factură au 33 – 33,5 mm.
Cf. C.Ap. Orăşianu, BSNR, 12, 1915, 25, p. 151. Oct. Iliescu, Al. Ievreinov, BSNR, 80-85, 1986-1991 (1992), p. 227-232, nu reţin această variantă, deşi le era cunoscut volumul citat mai sus; cf. p. 229, nr. 3, pentru avers, şi nr. 4, pentru revers.

16. *Inaugurarea statuii lui V. Alecsandri din Iaşi*

Av. Ca mai sus, dar cu bustul lui V. Alecsandri spre dreapta în cunună de laur; jos, F. SARAGA.
Rv. Ca mai sus, dar cu 1906.
Bronz aurit; 33,5 mm.
Cf. C. Ap. Orăşianu, *op. cit.*, p. 150-151 (cu toartă şi cu ALEXANDRI); cf. Oct. Iliescu, Al. Ievreinov, *op. cit.*, p. 229, nr. 4, dar cu 1905 şi „ghirlandă de laur" (cu toartă).

17. *Societatea Ştiinţifică şi Literară din Iaşi lui V. Alecsandri*

Av. VASILE ALECSANDRI MARELE POET NAŢIONAL AL ROMÂNIEI. Bust spre dreapta.
Rv. HAI SĂ DĂM MÂNĂ CU MÂNĂ / CEI CU INIMA ROMÂNĂ / SĂ ÎNVÂRTIM HORA FRAŢIEI / PE PAMÎNTUL ROMÂNIEI pe placă situată median; deasupra, 1821-1890-1905., sub o steă radiind; dedesubt, LATINA – GINTA flancând o liră; în stânga-jos, ramură de laur ce se înalţă până la stea; în dreapta-jos, SOC. STIINTIFICA / SI LITERA IASI.
Cupru aurit (bronz, cupru, aluminiu); 28,5 (28) mm; cu toartă (fără toartă).
C. Gheorghe, Maria Dogaru, *op. cit.*, p. 155-156 (cu MÎNĂ şi SĂ-NVÎRTIM); Oct. Iliescu, Al. Ievreinov, *op. cit.*, p. 230, nr. 7 (cu PAMANTUL; nu menţionează piese aurite deşi citează volumul de mai sus).

18. *Statuia lui V. Alecsandri din Iaşi*

Av. Ca la nr. 15.
Rv. IN CUPA LUI / DE AUR / EL BEA NUMAI / LUMINĂ / *Elisaveta* (cu caractere de mână), pe un pergament desfăşurat; deasupra, o stea radiind şi o ramură de laur; jos o ramură de laur; dedesubt, cu caractere de mână, *Iaşi-anul jubiliar 1906,* iar în stânga-jos *Balmberger.*
Aluminiu; 33,5 (33) mm; cu toartă.
C. Ap. Orăşianu, *op. cit.*, p. 151 (cu ALEXANDRI şi ELISABETA); Oct. Iliescu, Al. Ievreinov, *op. cit.*, p. 230, nr. 9 (cu / DE / AUR /).

19. *Lui V. Alecsandri, România recunoscătoare*

Av. VASILE–ALEXANDRI(sic)/1821 – 1890. Bust spre dreapta.
Rv. MARELUI POET ALEXANDRI (sic) ROMANIA RECUNOSCĂTÓRE. O liră, ramuri de stejar (stânga) şi laur (dreapta) şi o carte deschisă, pe a cărei pagină din stânga JASSY / 1906.
Aluminiu (cupru); 32,5 (33) mm; cu toartă (fără toartă).
Oct. Iliescu, Al. Ievreinov, *op. cit.*, p. 231, nr. 11, numai cupru şi fără toartă (cu RECUNOSCATOARE).

20. *Expoziţia Generală Română din 1906*

Av. TRAJAN MARELE IMPERATOR CAROL I. PRIMUL REGE AL ROMANIEI.
Capete acolate spre stânga; dedesubt, pe o eşarfă, 1866 – 106 – 1906.
Rv. EXPOZITIUNEA GENERALA ROMANA DIN BUCURESTI; jos, 1906. În stânga, arcaş-plugar în picioare spre dreapta, în prim plan, iar în plan secund o femeie torcând; în dreapta, un dorobanţ în picioare din faţă şi un muncitor în picioare spre stânga; în exergă, pe o eşarfă, AM FOST – SUNT – SI VOI FI.
Bronz (bronz aurit, bronz argintat); 40 (50) mm; cu toartă (fără toartă).
V.N. Popp, BSNR, 12, 1915, 23, p. 38, cu TRAIAN (numai 50 mm): Maria Cojocărescu, *op. cit.*, p. 213-214.

21. *Expoziţia Generală Română din 1906 (premiu pentru expozanţi)*

Av. CAROL I DOMN ŞI PRIMUL REGE AL ROMANIEI; jos, 1866-1906. Efigiile acolate (cap spre stânga) ale lui Carol I ca Domn (1866) şi ca Rege (1906); la baza efigiei din dreapta, CARNIOL GRAVOR.
Rv. EXPOZITIUNEA GENERALA ROMANA DIN BUCURESTI; jos, 1906. În stânga, ţărancă torcând şezând spre dreapta cu un copil alături; în plan depărtat, expoziţia; deasupra, 12 ecusoane cu simbolurile celor 12 secţiuni ale expoziţiei (agricultura; silvicultura; horticultura; zootehnia şi piscicultura; mine şi cariere; industriile; geniu civil şi militar, arhitectura, mecanica şi electricitatea; instrucţiunea şi educaţia; artele frumoase; medicina; cultele; istoria); dedesubt, o placă rezervată pentru înscrierea numelui premiantului.
Bronz argintat (aur, argint, bronz); 62 mm.
Expozanţii din Regat au primit 1340 de medalii de aur, 2215 de argint şi 3477 de bronz, iar cei din afara Regatului 462 medalii de aur, 343 de argint şi 127 de bronz.
BSNR, 4, 1907, p. 23; V.N. Popp, *op. cit.*, p. 37; I.A. Roceric, H. Oprescu, *Expoziţiile*, în *Enciclopedia României*, IV, Bucureşti, 1943, p. 277; Maria Cojocărescu, *op. cit.*, p. 213, cu EXPOSITIUNEA şi „stemele celor 12 judeţe" (Regatul avea 32 de judeţe); MPR, p. 256.

22. *Intrunirea tuturor primarilor din Regatul României, 1906*

Av. CAROL I DOMN ŞI PRIMUL REGE AL ROMANIEI. Efigii ca mai sus; sub efigia din dreapta, CARNIOL F.
Av. SERBĂTORIREA JUBILEULUI DE 40 ANI DE GLORIOASĂ DOMNIE; jos,1866-10 MAI-1906. În centru, INTRUNIREA / ÎN CAPITALĂ / A / TUTULOR (sic) PRIMARILOR / DIN ŢARĂ.
Bronz; 29 (30) mm.
BSNR, 4, 1907, p. 24-25 (cu 10 MAIU); V.N. Popp, *op. cit.*, p. 38 (cu 10 MAIU şi INTRAREA); MPR, p. 255.

23. *Carol I şi Al. I. Cuza (medalie „populară" a jubileului de 40 de ani de domnie a lui Carol I)*

Av. CAROL I PRIMUL REGE AL ROMÂNIEI 1906. Bust din faţă, uşor spre dreapta.
Rv. ALECSANDRU IOAN CUZA ÎNTÂIUL DOMN AL PRINCIPATELOR UNITE / 1859- – 1866. Bust din faţă, uşor spre stânga.
Bronz; 37 mm; cu toartă.
C. Ap. Orăşianu, *op. cit.*, p. 146 (cu ALEXANDRU).

24. *Jubileul de 40 de ani de domnie a lui Carol I (medalie „populară")*

Av. Ca mai sus.
Rv. CAROL I DOMNUL ROMÂNILOR 1866. Bust din faţă, uşor spre stânga.
Aluminiu; 37 mm; cu toartă.
C. Ap. Orăşianu, *op. cit.*, p. 146, fără date tehnice, ca şi pentru medalia nr. 23 de mai sus; din modul de prezentare s-ar înţelege că s-au bătut în bronz şi bronz argintat cu diametrul de 36,5 mm.

25. *Premiu şcolar pentru învăţământul primar, 1905-1906*

Av. Ca mai sus, nr. 22.
Rv. SERBĂTORIREA JUBILEULUI DE 40 ANI DE GLORIOASĂ DOMNIE; jos, 1866-1906. În centru, PREMIU ŞCOLAR / LA / ÎNVEŢĂMANTUL / PRIMAR.
Bronz (bronz aurit, bronz argintat); 29 (30) mm; cu toartă.
C. Ap. Orăşianu, *op. cit.*, p. 145, cu SĂRBĂTORIREA, DE ANI, ÎNVĂŢĂMÂNTUL şi 22 mm; MPR, p. 255; E.F. Teodoreanu, V.Z. Teodorescu, *op. cit.*, p. 425, nr. 184.

26. *Jubileul de 25 de ani de la înfiinţarea Societăţii Funcţionarilor Publici, 1907*

Av. A.S.R. PRINCIPELE FERDINAND AL ROMANIEI; jos, PRESEDINTE DE ONOARE. Bust spre stânga.
Rv. 31. JANUARIE 1907, sus. În centru, emblema Societăţii: o mână scriind şi legenda circulară SOCIETATEA FUNCTIONARILOR PUBLICI (sus) şi 31. JANUARIE 1882 (jos). Emblema în cunună de stejar însoţită de stele.
Bronz; 37,5 (37) mm.
Inedită; cf. MPR, p. 257.

27. *În amintirea luării Griviţei şi a eliberării Bulgariei*

Av. + ALEXANDER II RUSSORUM IMPERATOR · CAROLUS I REX ROMANIAE. Busturi acolate spre stânga; jos, F. SARAGA. JASSY.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Rv. 1877 / stema Rusiei / ВЪ ПАМЯТЬ ВЗЯТІЯ ГРИВИЦЫ / И ОСВОБОЖДЕНІЯ ВОЛГАРІИ (sic) / stema României / IN AMINTIREA LUĂREI GRIVITEI / ŞI A ELIBERĂREI BULGARIEI / stema Bulgariei / ВЪ СПОМЕНЪ НА ПРНВЗЕМАНИЕТО / НА ГРИВИЦА Н ОСВОБОЖДЕНИЕТО / НА БЪЛГАРИЯ / 1907.
Bronz (bronz aurit; bronz argintat); 40 (39) mm; cu toartă (ruptă la exemplarul din colecţie).
Realizarea medaliei a fost supravegheată de un comitet prezidat de A.D. Xenopol iar executarea la casa Şaraga se explică prin strânsele relaţii ale marelui istoric cu aceasta (i-a cedat dreptul de a tipări „Istoria Românilor" în ediţii nelimitate, fără nici un beneficiu pentru sine).
V.N Popp, *op. cit.*, p. 39, cu ALEXANDRU III; MPR, p. 257; Al. Zub, *A.D. Xenopol, Bibliografie,* Bucureşti, 1973, p. 50 şi 57.

28. *La moartea lui V. Lascăr*

Av. MINISTRUL DE INTERNE DIN 1896-1897 ŞI 1902-1904. Bust din faţă, uşor spre dreapta; în stânga-jos, incus, cu cursive, *G. Horvath. / scul(pt ?).*
Rv. Mausoleul lui V. Lascăr din cimitirul Bellu; la intrare, o femeie depunând o coroană; în exergă, 1852-1907, pe o ramură de laur.
Bronz (argint); 59,5 (65 ?; 58 ?) mm.
V.N. Popp, *op. cit.*, p. 41 (argint, 65 mm); MPR, p. 257 (58 mm).

29. *Inaugurarea monumentului de la Turnu Măgurele*

Av. IN AMINTIREA EROILOR CĂZUŢI PE CÂMPIILE BULGARIEI. Vedere a monumentului; jos, CARNIOL FIUL.
Rv. RIDICAT IN ANUL DE GLORIE /AL 41 DE DOMNIE / AL M.S. REGELE CAROL I / DIN INITIATIVA / UNUI COMITET MILITAR / SUB PRESEDINTIA / / COMAND.REG.TELEORMAN № 20 / / COLONEL SOLACOLU / SI CONCURSUL / CETATENILOR TELEORMANENI / T.-MAGURELE OCT. 1907.
Bronz (bronz aurit); 29 (30) mm; cu toartă.
Emisă la inaugurarea „Monumentului lui Tudorică Dorobanţul" (numit aşa de localnici după caporalul Nicolae Tudorică din batalionul 1 „Teleorman", Reg. 5 Dorobanţi, căzut eroic în ziua de 7 oct. 1877 în timpul atacului asupra redutei „Griviţa 2"); statuia este opera lui Raffaelo Romanelli iar piedestalul şi reliefurile au fost executate de George Boboc.
C. Apostolescu-Orăşianu, BSNR, 13, 1916, 28, p. 74-75; MPR, p. 257; Fl. Tucă, M. Cociu, F. Chirca, *Bărbaţi ai datoriei, 1877-1878, Mic dicţionar*, Bucureşti, 1979, p. 259.

30. *Premiul Ana doctor N. Kalinderu, fondat de A.G. Cantacuzino*

Av. PREMIUL ANA DOCTOR N. KALINDERU, sus; FONDAT DE A.G.CANTACUZINO, jos. Bustul Anei Kalinderu din faţă, uşor spre dreapta.
Rv. EPITROPIA SFANTULUI SPIRIDON DIN JAŞI, sus; PRIMA IN CLASIFICAŢIE LA EXAMENUL DEFINITIV DE MOSIT, jos. O placă însoţită de o ghirlandă cu legenda CRUDU HANRIETA / 1906; deasupra, MOASA; dedesubt, un înger din faţă ţinând un nou-născut.
Bronz aurit (bronz); 70 mm.
Societatea Numismatică Română, Dare de seamă asupra mersului Societăţei dela 1903-1910, Bucureşti, 1910, p. 16 – „trei medalii aurite ... aşezate într-o ramă cu giam", piese de acest tip (dar una a Eforiei spitalelor civile din Bucureşti), au fost donate colecţiei S.N.R. de Secretarul general al acesteia, Al. G. Cantacuzino, cel care a înfiinţat premiile în memoria sorei sale (nu se mai păstrează decât un exemplar); Constanţa Popescu, CreştCol, 10, 1964, p. 354, nr. 364, cu IASI; MPR, p. 258.

31. *Comemorarea lui M. Eminescu (1909)*

Av. EMINESCU, în dreapta. Bust laureat din faţă (după portretul din anii 1884-1885); la baza bustului, ramură de stejar.
Rv. * 1850+1989 / ICOANA STELEI CE-A MURIT / ÎNCET PE CER SE SUE: / ERA, PE CĂND NU S'A ZĂRIT, / AZI O VEDEM, ŞI NU E.
Soare răsărind; în dreapta, o ramură de palmier, una de laur şi o liră; în stânga-jos, GALATI 1909.
Bronz aurit (aur, argint, bronz argintat, bronz); 39,5 (40) mm; cu toartă (fără toartă); executată de Th. Radivon.
V.N. Popp, BSNR, 12, 1915, 24, p. 99 (45 mm ?); MPR, p. 105; Oct. Iliescu, SCN, 8, 1984, p. 105-108.

32. *Semicentenarul Unirii Moldovei cu Ţara Românească*

Av. CUZA VODĂ / *1820+1873, în stânga. Bust spre stânga, însoţit în dreapta de o ramură de laur; sub bust, F. SARAGA.
Rv. IN AMINTIREA A 50^A ANIVERSĂRI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR; jos, 1859-5.24 IANUARIE 1909. În stânga, Libertatea în picioare din spate, cu capul spre dreapta, ţine o cunună deasupra Moldovei (stânga) şi Ţării Româneşti (dreapta) aşezate, dându-şi mâna şi sprijinindu-se pe scuturi cu stemele lor; între ele, în plan depărtat, răsărit de soare şi un râu (Milcovul); sus, IUBIRE PACE ŞI UNIRE.
Bronz aurit (argint, bronz argintat, bronz); 39,5 (40) mm; fără toartă (cu toartă).
V.N. Popp. *op. cit.*, p. 99, cu ANIVERSARE şi 50 mm; MPR, p. 259.

33. *Expoziţia de lucru manual a şcolilor primare din jud. Putna, 1909 (premiu)*

Av. EXPOZIŢIUNEA DE LUCRU MANUAL A ŞCOALELOR PRIMARE DIN JUD. PUTNA. În câmp, PRIN MUNCĂ / LA / LUMINĂ; jos, M. GERSCOVICI.
Rv. MEDALIE / DE / AUR (incus) / 1909, în cunună de laur (stânga) şi stejar (dreapta); jos, M. GERSCOVICI.
Bronz aurit (în mod logic trebuie să existe şi de bronz argintat şi de bronz); 50,5 mm; cu toartă.
Inedită.

34-35 *În amintirea ridicării statuilor lui Al.I. Cuza şi M. Kogălniceanu la Iaşi*

Av. CUZA-VODĂ *1820.+1873. MIHAIL KOGĂLNICEANU * 1817.+1891. Busturi acolate spre stânga.
Rv. ÎN AMÎNTÎREA RÎDÎCĂRÎÎ STATUÎLOR LOR ÎN ÎAŞÎ. Incus, pe un pergament desfăşurat însoţit în dreapta-jos de o ramură de laur: POPOARELE SE / ONOREAZĂ PE ELE / ÎNSĂŞI. CÂND PĂSTREA-/ZĂ ŞI./ ÎNCONJOARĂ / CU DRAGOSTE MEMORÎA / MARÎLOR LOR PATRÎOŢÎ / *Carol* (în facsimil).
Argint; bronz aurit (bronz argintat, bronz); 40 mm (există şi o variantă de 70 mm); cu toartă.
Ambele monumente, lucrate de sculptorul italian Raffaelo Romanelli, ar fi trebuit inaugurate în 1909; cel al lui Kogălniceanu a fost dezvelit la 28 septembrie 1911, când se pare că a fost distribuită şi această medalie (cf. V.N. Popp, *op. cit.*, p. 102: „1911"), iar celălalt abia la 27 mai 1912.
MPR, p. 260, 40 mm şi 63 mm.

36-37. *Inaugurarea monumentului lui Al. I. Cuza de la Iaşi*

Av. ALEXANDRU IOAN I CUZA, sus; 5/24 FEBRUAR (sic) 1859 – 2 MAI 1864 – 11 FEBRUAR 1866. Bust din faţă, uşor spre stânga; pe braţul stâng, (...) STERNBERG.
Rv. ROMÂNIA RECUNOSCĂTOARE – MARELUI DOMNITOR ROMÂN; jos, JASI - 1912. Vedere a monumentului, flancat de CUZA- – -VODĂ.
Bronz argintat; 29 mm; cu toartă.
MPR, p. 261; Al. Zub, *op. cit.*, p.47-48 şi 52-54; Maria Dogaru, *Aspiraţia poporului român spre unitate şi independenţă oglindită în simbol*, Bucureşti, 1981, p. 121 şi 123, cu „5/24 ianuar."

38-39. *Apărătorilor ei, Ţara recunoscătoare, 1913*

Av. +MÎRCEA CEL MARE DOMNUL UNGRO-VLAHÎEÎ ŞÎ AL SÎLÎSTREÎ PÂNĂ LA MARE. 1386-1418. + CAROL CEL MARE AL ROMÂNIEI 1913. În dreapta, bustul lui Carol I din faţă, uşor spre stânga; în stânga, bustul lui Mircea din faţă, uşor spre dreapta.
Rv. APĂRĂTORÎLOR EÎ TARA RECUNOSCĂTOARE, sus. Înapoierea armatei române din campania balcanică (trecerea Dunării); în stânga-sus, Victoria în zbor spre dreapta, ţinând o cunună şi o ramură de palmier; jos, incus, F. SARAGA (în stânga) şi KISSING (în dreapta).
Bronz aurit / bronz (argint; alpaca); 34 mm (există o variantă de 63 mm); cu toartă / fără toartă.
V. Ciofu, BSNR, 80-85, 1986-1991 (1992), p. 236-237.

40. *Integrarea Cadrilaterului în Regatul României, 1913*

Av. ELISAVETA – CAROL. I. Busturi acolate spre stânga.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Rv. MCMXIII, în stânga-sus. România personificată în picioare din față luând sub protecția ei cele patru cetăți (patru femei așezate în jurul ei); în plan depărtat Columna lui Traian; jos, QVO· – ANNO·IV. PROVINCI – IS · / REGNVM · AVCTVMEST · ; în dreapta-sus, M NELLI E C FIRENZE.
Bronz; 40 mm.
C. Moisil, BSNR, 11, 1914, 21, p. 29; V.N. Popp, *op.cit.*, p. 104 (argint).

41. *Carol I – Pro memoria*

Av. CAROL. I. INTEMEIETORUL REGATULUI ROMAN; jos, 1866-1914. Cap spre stânga; dedesubt, 1839.
Rv. PRO MEMORIA, în cunună de laur.
Alamă; 28 mm; cu toartă.
C. Moisil, BSNR, 12, 1915, 23, p.45 (22 mm).

42. *Ferdinand I (unifață)*

FERDINAND I AL REGE (sic) ROMANIEÏ.
Bust spre stânga.
Tombac aurit; 16 mm.
M. Popescu, CNA, 1925, 65-66, p. 69-70, cupru, 12 mm, cu DUMNEDEU / CU MINE pe rv.

43. *În amintirea încoronării lui Ferdinand I*

Av. FERDINAND·I·REGE·AL·ROMANILOR, sus; INAMINTIREA·INCORONARII, jos, citind dinăuntru. Bust spre stânga; în spatele bustului, MCMXXI
Rv. TRAIAN · IMPERATOR ·ROMANORVM· · PROVINCIA · DACIA · FELIX. Bust spre dreapta; în spatele bustului, ·A· / ·D· / CVI; în fața bustului, ·L·V·M și un stindard.
Bronz; 35 mm; cu toartă.
Inedită.

44. *Expoziția Moldovei Întregite (pentru participanți)*

Av. DUPA VEACURÏ PRÏBEGE APUSE COPRÏNSE AMU ÎN TR'O FRATEASCA ÎMBRATÏSARE. Basarabia și Bucovina personificate alăturându-se Moldovei care sprijină un scut cu stema sa; în plan depărtat statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare de la Iași și cetatea Hotin; jos, snopi de grâu și știuleți de porumb; în stânga, incus, MOLDOVA LUÏ / STEFAN / REÏNTREGÏTA / AZÏ SUB REGELE / FERDÎNAND / FAURÎTORUL / ROMANÏEÏ / MARÏ.; în stânga-jos, incus, C. KRISTESCU.
Rv. REGATUL ROMÂNIEÏ / EXPOZÏTÏA / MOLDOVEÏ ÎNTREGÏTE / PARTÏCÏPANT (pe o placă); jos, scut cu stema României timbrat de coroana regală și însoțit de snopi de grâu, știuleți de porumb, stupi de albine și o roată dințată; în stânga, vrej de viță-de-vie; în centru, ramură de palmier; în dreapta, ramură de stejar.
Bronz (bronz aurit, bronz argintat); 57 mm.
Expoziția Moldovei Întregite a fost deschisă la 15 septembrie 1923 la Iași, cu participarea producătorilor din toată Moldova (inclusiv Basarabia și Bucovina). Expoziție-târg de produse agricole și industrie casnică, ea era menită a demonstra unitatea națională a celor trei componente ale Moldovei aflate înainte sub regimuri diferite. Cu acest prilej au fost emise două medalii. Prima, „de amintire", oferită vizitatorilor, era cu toartă, de 35 mm, din argint, alamă argintată sau alamă, unifață – la fel cu aversul descris aici, mai puțin legenda circulară de sus: PRIMA EXPOZITIE AGRICOLA A MODOVEI INTREGITE (St. Capșa, CNA, 4, 1923, 5-6, p. 35; I. Probota, BSNR, 18, 1923, 48, p. 117). Medalia de participant, precum exemplarul din colecția Dominik Nicol, ca orice emisiune destinată premierii, avea trei clase.
A.A. Roceric, H. Oprescu, *op. cit.*, p. 277.

45. *Lui V.P. Sassu, la 20 de ani de activitate politică*

Av. VASILE P. SASSU. Bust din față.
Rv. 20 ANI DE LUPTĂ PENTRU DEMOCRAȚIE, sus. Femeie în costum național pășind spre dreapta, cu o cunună de laur în mâna dreaptă, printre snopi, lângă un lan de grâu; în stânga, 1903; în dreapta, 1923.
Alamă; 30 mm; cu toartă.
Vasile P. Sassu (1878-1963), născut la Satu Lung, jud. Brașov, licențiat în drept și filosofie al Universității din București, a fost ministru (industrie și comerț, agricultură și domenii, justiție) în diferite cabinete liberale; provenea din gruparea „generoșilor".
St. Capșa, *op. cit.*, p. 35-36; MPR, p. 265 (bronz).

46. *La moartea regelui Ferdinand I (unifață)*

FERDINAND·I·REGE·AL·ROMANIEI; jos, 1914-1927. Cap spre stânga; la baza capului, incus, ILEANA 1927.
Tombac patinat; 49 mm.
Principesa Ileana (maica Alexandra) (1908-1990), fiica regelui Ferdinand I și a reginei Maria, este autoarea și a altor medalii și plachete. Macheta „ultimului portret al regelui Ferdinand", cum mai este denumită medalia descrisă aici, a fost folosită (nesemnată) și la medalia „Ferdinand", instituită prin Decretul regal nr. 1537 din 8 mai 1929 și acordată civililor și militarilor pentru merite excepționale față de țară și pentru activitatea națională.
C. Moisil, CNA, 11, 1935, 103-104, p. 140.

47. *Expoziția Volantă a Uniunii Camerelor de Comerț și Industrie*

Av. UNIUNEA / CAMERELOR DE COMERT / ȘI / DE INDUSTRIE. Aspect de hală industrială cu un muncitor (în stânga); în plan depărtat, soare răsărind. În prim plan, scut cu sigla expoziției: EV. („Expoziție volantă"); deasupra scutului, petasos; în dreapta-jos, cu cursive, incus, Ç D / 27.
Rv. Trenul expoziției și clădiri industriale în răsărit de soare; deasupra, acvila cruciată zburând spre dreapta cu ramuri de laur în gheare; în prim plan, bornă de hotar (în stânga) și ramură de laur (în dreapta).
Tombac aurit: 60 mm.
În 1927, pentru prima dată în România, Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie a organizat o expoziție itinerantă, inaugurată la 7 septembrie la Galați, după care a urmat traseul Chișinău – Cernăuți – Cluj – Oradea – Timișoara – Brașov, punctul terminus fiind București – Parcul Carol I, unde a ajuns în 27 noiembrie. Materialele au fost expuse în vagoane special amenajate, în casete-tip. Expoziția a prilejuit mai buna cunoaștere a posibilităților industriei din fostul Regat în provinciile cu care s-a unit în 1918.
Inedită. I.A. Roceric, H. Oprescu, *op. cit.*, p. 295.

48. *Expoziția din 1927 a Uniunii Camerelor de Agricultură*

Av. UNIUNEA/CAMERELOR DE/AGRICULTURA. Compoziție cu o pereche de țărani în dreapta, snopi de grâu în stânga; în plan secund, țăran arând spre dreapta; în plan depărtat, amenajări industriale și soare răsărind; în dreapta-jos, cu cursive, incus, C.D. / 926.
Rv. EXPOSIȚIA / 1927, în stânga-sus. Peisaj cu animale la pășunat; în stânga, în plan depărtat, munți; în dreapta-sus, stema țării în scut timbrat de coroana regală și însoțit în dreapta de o ramură de laur.
Tombac aurit (=premiul I; există și premiul II, din tombac argintat, și premiul III, din tombac patinat).
MPR, p. 115.

49. *Expoziția agricolă, industrială și comercială din Pitești (1927)*

Av. EXPOZITIA AGRICOLĂ INDUSTRIALĂ ȘI COMERCIALĂ; jos, DIN PITEȘTI. Stema țării în scut timbrat de coroana regală; în câmp, 19 – 27.
Rv. PENTRU MERIT / ȘI / PROGRES, în dreapta-sus; dedesubt, monogramă (EAIC); jos, stema Piteștilor în scut însoțit în dreapta de simbolul agriculturii (un plug), iar în stânga de cele ale industriei (ciocan și nicovală) și comerțului (caduceu); în stânga, un fir de crin; în stânga-jos, CARNIOL FIUL.
Tombac argintat; 60 mm.
Inedită. I.A. Roceric, H. Oprescu, *op. cit.*, p. 325.

50. *Erhard Wolff*

Av. Bustul lui E. Wolff din față, ușor spre stânga; în dreapta-jos, HUGUENIN.
Rv. BUCURESTI- -CONSTANTA. Vedere a uzinelor Wolff din București; în exergă, E. WOLFF / 1877-1927; deasupra liniei solului, în stânga, HUGUENIN.
Tombac; 50 mm.
Elvețianul Erhard Wolff a întemeiat întreprinderea metalurgică din dealul Filaret din București pe la jumătatea secolului trecut. A fost trimis ca specialist din partea Ministerului de război la Odessa, pentru a constata starea tunurilor românești duse acolo în timpul războiului Crimeii; raportul său, inedit, se află în arhiva Cuza-Vodă de la Academia Română. Întreprinderea menționată a fabricat în 1877 focoase pentru muniția oștirii, iar între 1900 și 1910, când începe să producă utilaj petrolier, se afla pe locul al doilea după uzinele Vulcan ca forță motrică instalată și număr de muncitori. În timpul primului război mondial a produs pontoane, scuturi de afet pentru obuzierele de 120 și 210 mm. După 1947 s-a numit Steaua Roșie, iar în prezent Hesper.
Inedită. C.C. Giurescu, *Istoria Bucureștilor*, ediția a II-a, București, 1979, p. 134 și 142; *București* în *Enciclopedia României*, II, București, 1938, p. 563; C. Verdeș, *Potențialul de război*, în *Enciclopedia României*, IV, București, 1943, p. 988.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

51. *Palatul Societăţii „Tinerimea Română”*

Av. PALATUL SOCIETĂŢII „TINERIMEA ROMÂNĂ”. Vedere a edificiului.

Rv. Scenă alegorică cu un grup de tineri întâmpinând o femeie însoţită de un leu şi ridicând o făclie în mâna dreaptă; în spatele femeii un portic cu 1878-1928 pe arhitravă, iar în plan depărtat fostul Palat al Artelor din parcul Carol I; în stânga, în plan depărtat, statuia lui Mihai Viteazul din faţa Universităţii din Bucureşti iar deasupra acvila încoronată zburând spre dreapta cu o cruce în cioc; în exergă, JUBILEUL DE 50 ANI / AL SOCIETĂŢEI / „TINERIMEA ROMÂNĂ”.
Tombac patinat (tombac argintat); 60 mm (există şi de 40 mm).
MPR, p. 118-119.

52. *Cinci ani de muncă pentru flota naţională aeriană (1927-1932)*

Av. M.S. REGELE CAROL II AL ROMÂNIEI. Bust spre dreapta.

Rv. CINCI ANI DE MUNCA, sus; PENTRU FLOTA NAŢIONALĂ AERIANĂ, jos. În centru, elice flancată de două aripi stilizate; deasupra, ARPA (Asociaţia Română pentru Propaganda Aviaţiei); dedesubt, 1927-1932.
Tombac patinat; 35 mm; cu toartă (lipseşte inelul); se purta cu panglică tricoloră.
MPR, p. 270; *Istoria Aviaţiei Române*, Bucureşti, 1984, p. 241.

53. *Premiul I, Ministerul Instrucţiunii (anii 1930-1940)*

Av. M.S. REGELE CAROL II AL ROMANIEI. Bust spre stânga.

Rv. MINISTERUL INSTRUCŢIUNII / PREMIUL / I; jos, o carte deschisă, o călimară cu pană de scris şi o ramură de laur.
Tombac, iniţial aurit; 31 mm (exemplar fără panglică, uşor deteriorat, mai ales pe avers); cu toartă.
Inedită; cf. E.F. Teodoreanu, V.Z. Teodorescu, *op. cit.*, p. 426, nr. 194.

54. *Premiul I, Ministerul Instrucţiunii (anii 1930-1940)*

Av. M.S. REGELE CAROL II AL ROMANIEI. Bust spre stânga.

Rv. MINISTERUL / INSTRUCTIUNII / PREMIUL / II , sus; jos, o carte deschisă, echer, compas, paletă şi pensulă de pictură; totul în cunună continuă de laur peste care sunt broşate la distanţe egale scuturi cu stemele celor cinci provincii istorice ale României.
Tombac patinat; 31 mm; cu toartă.
Inedită; *cf. ibidem, loc. cit.*

55. *Jubileul ziarului Universul*

Av. 1884 LUIGI CAZZAVILLAN-STELIAN POPESCU 1933. Capete acolate spre stânga; dedesubt, pagina de titlu a ziarului cu legenda incusă UNIVERSUL / 50 ANI IN SERVICIUL / NEAMULUI; jos, două ramuri de laur.

Rv. UNIVERSUL, sus. Faţada edificiului din str. Ion Brezoianu din Bucureşti, unde a funcţionat redacţia şi tipografia ziarului; în dreapta, în prim plan, partea europeană a globului pământesc şi făclie aprinsă.
Bronz aurit (bronz argintat, bronz); 50 mm.
Luigi Cazzavillan (1852-1902), născut la Arzignano (Italia), s-a stabilit în România şi a fondat în 1884 ziarul *Universul,* la direcţia căruia i-a urmat, până în 1944, Stelian Popescu (1874-1950). În edificiul care adăpostea redacţia şi tipografia, construit în anii '30 (arhitect P. Smărăndescu, 1881-1946), au funcţionat ulterior redacţiile ziarelor *Informaţia Bucureştilor* şi *Sportul popular*, iar în prezent *Libertatea*. Şt. Capşa, CNA, 10, 1934, 95, p. 27; Constanţa Popescu, CreştCol, 19, 1967, p. 65, nr. 462; MPR, p. 270.

56. *Placheta inaugurării Palatului Administrativ al C.F.R., 1939*

Av. PALATUL ADMINISTRATIV C.F.R., jos. Vedere a edificiului; în dreapta-jos, *St. Iordan.*

Rv. PORNIT IN ANUL 1937 SUB DOMNIA / M.S. REGELUI CAROL II / PUNANDU-SE PIATRA FUNDAMENTALĂ / ÎN ANUL 1939 / ODATA CU SERBAREA DE 70 ANI / DE LA ÎNCEPUTUL / CAILOR FERATE ROMANE / FIIND / MINISTRU AL COMUNICAŢIILOR - M. GHELMEGEANU / PRESEDINTE AL CONS.AD-TIV C.F.R.-I. GR. PERIETEANU / DIRECTOR GENERAL C.F.R.-I. MACOVEI.
Bronz; 80,5 × 50,5 mm.
Palatul Administrativ al C.F.R. (astăzi Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor) din Piaţa Gării de Nord a fost ridicat pe terenul unde se aflau Atelierele C.F.R. Ocupând o suprafaţă de 13 900 m² şi având un volum construit de 370 000 m³, edificiul, cu două subsoluri, se compune din patru aripi de înălţime inegală grupate în jurul unei curţi (corpul central, cu 11 etaje, înalt de 47 m); toţi pereţii au fost realizaţi din schelet metalic cu umplutură de beton şi zidărie din cărămidă. A fost proiectat încă din 1937 de arhitecţii Duiliu Marcu, Ştefan Călugăreanu, Petre Em. Miclescu şi Teonie Săvulescu, dar a fost terminat abia în 1945, din cauza războiului.
MPR, p. 275; Gr. Ionescu, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor,* Bucureşti, 1982, p. 598 şi 600.

57. *Concursul porumbului, 1939*

Av. CAROL II REGELE ROMANILOR. Cap spre dreapta; dedesubt, G. STANESCU.

Rv. MINISTERUL AGRICULTURII SI DOMENIILOR, sus; CONCURSUL PORUMBULUI, jos, pe o eşarfă. Cinci ştiuleţi de porumb suspendaţi de pănuşi între două ramuri de laur şi prinşi cu o eşarfă cu legenda 1939.
Tombac – locul III (tombac aurit – locul I; tombac argintat – locul II); 36 mm; cu toartă.
Medaliile au fost acordate cu prilejul expoziţiei grâului şi porumbului, organizată în noiembrie 1939 la Institutul de Cercetări Agronomice al României, prin îngrijirea Ministerului Agriculturii şi Domeniilor.
C. Moisil, CNA, 15, 1940, p. 297; I.A. Roceric, H. Oprescu, *op. cit.*, p. 288.

58. *Liga Apărării Contra Atacurilor Aeriene – Regina Maria (unifaţă)*

L.A.C.A.A. (Liga Apărării Contra Atacurilor Aeriene) – M.S. REGINA MARIA. Bust spre stânga.
Tombac; 20 mm; cu toartă.
Inedită. Există piese similare cu efigia regelui Carol al II-lea şi cu numele ligii neabreviat.

59. *Uzinele Nitrogen din Târnăveni – Primul aluminiu făcut în România*

Av. UZINELE / NITROGEN / TÂRNĂVENI, în stânga-jos. Vedere a uzinelor; în dreapta-jos, scut cu stema ţării şi o ramură de laur.

Rv. PRIMUL ALUMINIU FĂCUT ÎN ROMÂNIA / LA UZINELE NITROGEN DIN TÂRNĂVENI / SUB DOMNIA GLORIOASA / A M.S. REGELUI MIHAI I / ŞI CONDUCEREA MAREŞALULUI I. ANTONESCU / DIN INIŢIATIVA ING. I. GIGURTU / PREŞEDINTELE SOC. NITROGEN; deasupra, o flacără flancată de 19 – 42; dedesubt, ramură de laur.
Aluminiu; 60 mm; modelator R. Fässler.
Foarte rară, medalia emisă cu prilejul obţinerii primului aluminiu în ţară a fost distribuită delegaţiei prezente la Târnăveni, însoţită de un mic lingou de aluminiu (19,5 mm) cu legenda NITROGEN 10/VII.1942 (Pl. X / 59 bis, colecţia N. Curdov). Inginerul I. Gigurtu, membru de onoare al S.N.R., a rezervat câteva exemplare pentru membrii Societăţii, colecţionari de medalii.
C. Moisil, CNA, 16, 1942, 123-124, p. 77; MPR, p. 276.

60. *Jubileul de 60 de ani al întreprinderii Mecanica din Roman*

Av. 1916-1976, sus; INTREPRINDEREA MECANICA ROMAN, jos. Strung carusel (din producţia întreprinderii).

Rv. Emblemă: segment de freză şi segment de roată dinţată despărţite de UMARO (Uzina de Maşini Roman), între două ramuri de laur, suprapuse jos de o eşarfă cu legenda 1916-1976; sub emblemă, I.M. ROMAN; sus, 60 ANI.
Aluminiu; 60 mm.
Inedită; medalia a fost realizată probabil chiar în cadrul uzinei.

61. *Centenarul Independenţei României – Cercul numismatic al Casei Centrale a Armatei*

Av. CENTENARUL INDEPENDENTEI DE STAT A ROMANIEI; jos, 1877-1977. Dorobanţ în picioare din faţă; în dreapta, cap de ostaş contemporan privind spre stânga; în exergă, ramuri de laur şi I.D. (în stânga).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Pl. I. Medalii din colecția Dominik Nicol.

Pl. II. Medalii din colecția Dominik Nicol.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Pl. III. Medalii din colecția Dominik Nicol.

Pl. IV. Medalii din colecția Dominik Nicol.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

34

43

40

41

42

33

Pl. V. Medalii din colecția Dominik Nicol.

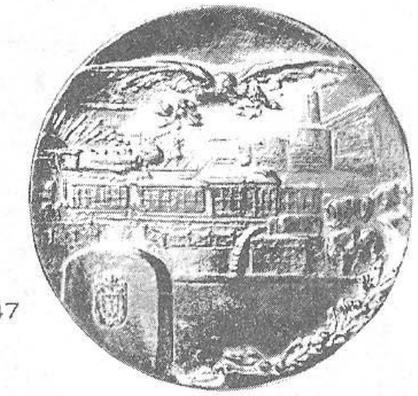

44

47

48

Pl. VI. Medalii din colecția Dominik Nicol.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

45 49 52 53 58 52 50

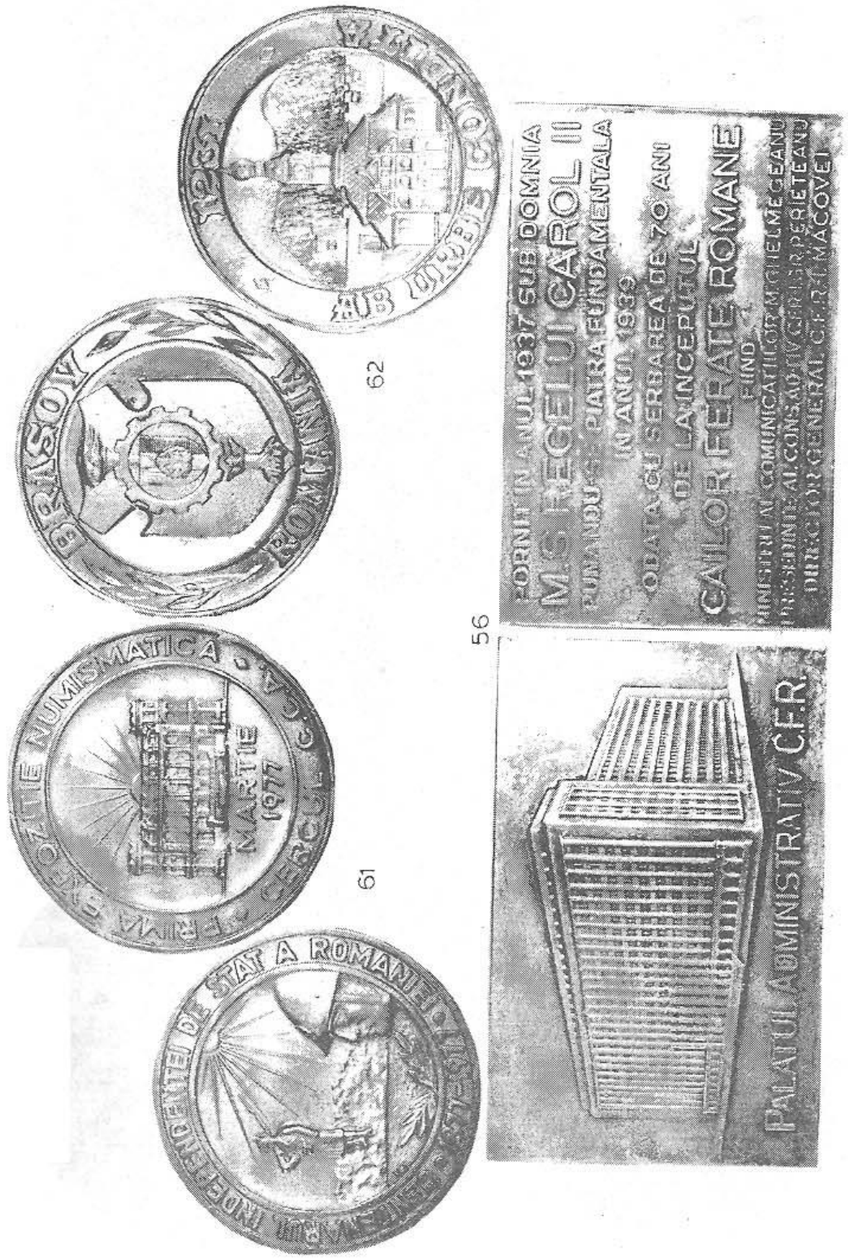
Pl. VII. Medalii din colecția Dominik Nicol.

55 54 46 54 57 59

Pl. VIII. Medalii din colecția Dominik Nicol.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Pl. IX. Placheta și medalii din colecția Dominik Nicol.

Pl. X. Medalii din colecția Dominik Nicol și lingou de aluminiu din colecția N. Curdov.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Rv. PRIMA EXPOZITIE NUMISMATICA, sus; CERCUL C.C.A., jos. Fațada clădirii Cercului Militar Național; în exergă, MARTIE / 1977.
Tombac patinat; 50 mm; machetator, I. Dogaru; modelator, Șt. Grudinschi. Secția numismatică a Cercului Militar Național a luat ființă la 1 august 1976 sub denumirea de Cercul numismatic al C.C.A., iar prima expoziție organizată a fost aceea dedicată Centenarului Independenței, când a fost distribuită participanților medalia descrisă mai sus (prezentată fotografic în broșura „5 ani de activitate a Cercului numismatic C.C.A.").

62. *Brașov – Ab urbe condita*

Av. BRAȘOV, sus; ROMANIA; jos; în stânga și în dreapta, ramuri de laur. Scut cu stema municipiului Brașov; în dreapta-sus, în scobitură, DINA C (?) / 75.
Rv. 1231, sus; AB URBE CONDITA, jos. Casa Sfatului, o parte a fortificației medievale și muntele Tâmpa.
Metal alb; 50 mm.
Inedită.

63. *Centenarul nașterii lui N. Tonitza –Expoziția filatelică omagială de la Bârlad*

Av. Legendă incusă: 100 DE ANI DE LA NAȘTERE, sus; 1886. NICOLAE TONITZA. 1986, jos. Bust din față, ușor spre dreapta; în spatele bustului U.J. (Ullmann Josef).
Rv. Legendă incusă: EXPOZITIA FILATELICA OMAGIALA; jos, BIRLAD. Paletă cu penel și ramură de laur; deasupra, monogramă NT; dedesubt, eșarfă. Cupru; 50,5 mm.
D. Morărescu, *Oameni de cultură români în arta medaliei,* București, 1991, p. 84 și 117.

64. *Constantin Brâncoveanu – Societatea Numismatică Română*

Vezi în acest volum, V. Ciofu, p. 276.

NOTE

[1] Colecția Domnului Dominik Nicol din New York a intrat ca donație în fondurile Cabinetelor Numismatice din cadrul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan" și al Bibliotecii Academiei Române. O prezentare a donatorului și a primului lot oferit, la E. Nicolae, SCN, 10, 1993, sub tipar.
[2] Cf. R.W. Julian, *Medals of the United States Mint, The first century 1792-1892,* El Cajon, 1977, p. XXXIII-XXXIV.

LA COLLECTION DOMINIK NICOL I. ROUMANIE. MÉDAILLES ET PLAQUETTES

RÉSUMÉ

On présente 63 médailles et une plaquette roumaines de la collection que M. Dominik Nicol de New York a fait don au Cabinet Numismatique de l'Institut d'Archéologie „Vasile Pârvan" de Bucarest. On insiste sur les pièces inédites, rares ou peu connues et on corrige les erreurs de la littérature citée.

EXPLICATION DES FIGURES

Pl. I-X. Médailles et plaquette roumaines de la collection Dominik Nicol (le lingot d'aluminium n° 59 bis, distribué avec la médaille des usines Nitrogen de Târnăveni en 1942, lors de la production pour la première fois en Roumanie de ce métal, appartient à la collection N. Curdov).

MONEDE GRECEȘTI ȘI ROMANE REPUBLICANE DINTR-UN TEZAUR GĂSIT LA ZIMNICEA, JUD. TELEORMAN

ADRIAN POPESCU

Așezarea getică de la Zimnicea a intrat în literatura de specialitate încă din secolul trecut, săpăturile arheologice punând în evidență urme aparținând în special epocii fierului dar și mai târzii [1]. Cu prilejul săpăturilor arheologice sau întâmplător au apărut numeroase monede grecești, romane republicane și imperiale, bizantine, feudale [2] ce s-au adăugat bogatului material arheologic.

În iarna anului 1991, prin amabilitatea prof. Albin Popescu și a conf. univ. dr. Alexandru Barnea, cărora le mulțumim și pe această cale, aflam despre existența unui lot de monede grecești și romane republicane pe care doi elevi ai liceului George Coșbuc din București încercau să le valorifice. Cu ajutorul celor mai sus menționați, am putut studia un număr de cinci monede, două drahme de Dyrrhachium și trei denari romani republicani care, conform spuselor unuia dintre elevi, fuseseră descoperite împreună cu alte piese asemănătoare de tatăl său în urmă cu circa 20 de ani în perimetrul cunoscutei așezări getice de la Zimnicea.

În cele ce urmează prezentăm catalogul monedelor:

Dyrrhachium

Φιλλίσ(ΙΙ) – Ξένων
Av ΞΕΝΩΝ. Vacă alăptând vițelul, spre dr.; sus vultur spre dr. cu aripile deschise.
Rv.ΔΥΡ–ΦΙ–[ΛΙ]-Α. Pătrat cu motiv dublu floral stilizat.
1. AR ↓ 3,19 g; 18 × 19 mm.
Cf. Maier, p. 26, nr. 351 pentru av.; p. 27, nr. 376 pentru rv.

Κάλλωνος–Μενίσκος
Av. ΜΕΝΙΣΚΟΣ. Aceleași reprezentări ca mai sus dar sus Nike cu cunună în zbor spre dr.; fulgerul din exergă nu se mai observă. Rv.[ΔΥΡ]–ΚΑΛ–Α[Ω–ΝΟΣ]. Aceleași reprezentări ca mai sus.
2. AR ↖ 3,29 g; 17 × 19 mm.
Maier, p. 24, nr. 256.
Ceka, p. 195, nr. 322.

Republica romană

C. Vibius C.f. Pansa
3. AR ↙ 3,85 g; 16 × 17,5 mm.
Crawford, p. 346, nr. 342/5a sau b, Roma, anul 90 a. Chr.

C. Censorinus
4. AR ↙ 3.90 g; 16,5 × 19 mm.

BSNR, LXXXVI–LXXXVII, 1992–1993, p. 305–307

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com